

Konsekvenser av endringer i pasientjournalloven om plikt til å betale for og ta i bruk nasjonale e-helseløsninger

Endringer i pasientjournalloven om plikt til å ta i bruk og betale for nasjonale e-helseløsninger trådte i kraft 1. januar 2022.

Lovendringene gjelder fire nasjonale e-helseplattformer; Kjernejournal, Helsenorge, e-resept og helsenettet. Gjennom nye forskrifter vil kommunene bli pålagt å betale for drift og forvaltning av de fire nasjonale e-helseplattformene, i full fart til å bli felles infrastruktur. Betalingsplikten gjelder uavhengig av kommunens bruk av de ulike tjenestene knyttet til plattformene. Kommunenes andel av kostnadsutviklingen fastsettes gjennom forskrifter som vedtas årlig, og det er allerede en underdekning i 2022.

Kommunene vil sammen med sykehusene bli pålagt å betale for bruk og tilgjengeliggjøring av løsningene. Med få unntak må kommuner og sykehus også betale for statens digitale innbyggertjenester og helseforvaltningens bruk av plattformene som del av sitt samfunnsoppdrag overfor befolkningen, blant annet informasjon. Kommuner og sykehus må også betale for private virksomheters bruk av løsningene. De økonomiske konsekvensene vil i utgangspunktet ikke fremkomme som del av kommuneproposisjonen. KS har påpekt behovet for dette og vil arbeide for at de økonomiske konsekvensene inngår som del av kommuneproposisjonen i fremtiden.

Økonomiske konsekvenser av loven

Helse- og omsorgsdepartementet har i statsbudsjettet for 2022 styrket kommunerammene med kr. 322,2 millioner for å dekke grunnkostnadene for de fire nasjonale e-helseplattformene. Dette dekker kostnadsnivået for 2021. Kostnadsøkninger fra og med 2022 må i utgangspunktet dekkes av kommuner og sykehus, men Regjeringen har åpnet for å kunne vurdere kompensasjon ved betydelige kostnadsøkninger.

Med bakgrunn i «forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger» har Norsk helsenett sendt alle kommuner faktura for de fire nasjonale e-helseplattformene på totalt kr. 341,1 millioner. Hver kommune må dekke sin andel av underdekningen.

KS har laget en oversikt der hver kommune kan se hva som er kompensert i statsbudsjettet og fakturaen Norsk helsenett. Denne kan finnes her:

[Oversikt over estimert faktura og kompensasjon 2022](#)

Videre arbeid opp mot lovarbeidet om plikt

KS var i forkant av Stortingets vedtak en sterk motstander av lovendringene slik de var lagt frem av regjeringen Solberg.

Lovendringene ble vedtatt i Stortinget med noe tillegg (anmodningsvedtak), blant annet basert på innspill og presiseringer fra KS. Stortinget har eksplisitt bedt Regjeringen om at de årlige endringene i kostnader for kommunal sektor drøftes i konsultasjonsordningen med KS, og da spesielt med formål å følge opp følgende:

- at plikt til bruk ikke kan fastsettes før en vesentlig andel av kommunene har tilgjengeliggjort eller tatt i bruk den enkelte løsningen

- at kommunenes andel av kostnadsveksten tar utgangspunkt i en vurdering av nytten
- at vekst i kostnader til forvaltning og drift synliggjøres og behandles i den nasjonale styringsmodellen for e-helse
- at prismodellene for de nasjonale e-helseløsningene evalueres og justeres basert på erfaringer med ordningene innen 2024

KS vil i sin dialog med nasjonale myndigheter følge opp ivaretagelse av anmodningsvedtakene i fortsettelsen.

Kontaktperson: Terje Wistner, avdelingsdirektør eHelse, KS

Terje.wistner@ks.no, 414 76 974